

УДК. 614.843

УДОСКОНАЛЕННЯ ОПЕРАТИВНИХ ДІЙ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПРИ ЛІКВІДАЦІЇ ЛІСОВИХ ПОЖЕЖ

Вовк С.А., Андрушко О.С.

Чалий Д.О., канд. техн. наук

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

За статистичними даними Українського науково-дослідного інституту цивільного захисту протягом 2017 року в Україні в середньому щодня виникало 228 пожеж внаслідок яких гинуло 5 і отримували травми 4 людини, вогнем знищувалось або пошкоджувалось 68 будівель та 12 одиниць техніки. Щоденні матеріальні втрати від пожеж становили суму понад 24,5 млн. грн. [2]. Мало місце виникнення пожеж і в лісах Держлісагенства. Лісовими пожежами пошкоджувалось та знищувалось тисячі гектарів лісу, це призводило до значних екологічних та матеріальних збитків та потребувало залучення великої кількості сил і засобів для їх ліквідації.

Лісові пожежі поділяються на низові, верхові, плямисті та підземні і характеризуються класом пожежної небезпеки насаджень, географічним розташуванням лісів, початком та закінченням пожежонебезпечного періоду, класом пожежної небезпеки за погодними умовами [3]. Важливою складовою процесу ліквідації лісової пожежі є проведення повітряної розвідки із залученням авіації ДСНС. Повітряна розвідка (моніторинг) лісової пожежі здійснюється керівником гасіння лісової пожежі з мобільно-оперативною групою на борту гелікоптера з метою визначення виду пожежі, масштабу та сили, напрямку переміщення вогню, характеристик місцевості та лісової площі, фактичних метеорологічних умов [3]. Проте наявна кількість пожежної авіації та місця її дислокації не забезпечує оперативності та своєчасності процесу проведення повітряної розвідки на усій території нашої країни [1]. Оснащення авіації ДСНС України повітряними суднами наведено у табл. 1.

Таблиця 1

№ з/п	Тип ПС	Кількість АТ				
		Штат	Список	Не комплект	Справність	Позаштатні
1	Ан-32П	4	4	-	3	-
2	Ан-30	3	2	1	-	-
3	Ан-26	4	3	1	1	-
Усього літаків		11	9	2	4	-
4	Ми-8 (Т,МТ), Ми-9	14	7	7	3	-
5	СС-145 (Свіркоптер)	2	2	-	2	-
6	Ми-2	-	-	-	-	9
Усього вертольотів		-	9	7	5	-
Разом ПС:		27	18	9	9 (50%)	-

За даними таблиці 1 50% повітряних суден авіації ДСНС України перебуває в несправному стані, тобто із числа усього потоку викликів кожна друга подія потенційно залишається без відповідного реагування. Ця проблема відображена в п. 26 Додатку 2 до Загальнодержавної цільової програми захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2013-2017 роки, якою передбачено проведення технічного переоснащення авіаційних підрозділів ДСНС України (закупівля 12 повітряних суден на загальну суму 909,4 млн. гривень). Однак протягом 2016-2017 років фінансування зазначених заходів не проводилось, тому закупівлю нової авіаційної техніки не здійснено [1].

Альтернативним рішенням для отримання своєчасних та достовірних даних в процесі проведення повітряної розвідки (моніторингу) лісової пожежі може бути застосування безпілотних літальних апаратів (дронів), що досить широко застосовуються за межами нашої країни. Сучасні дрони тісно інтегровані з електронікою, мають складне навігаційне обладнання та можуть використовуватись за будь-яких погодних умов. Для передачі цифрового сигналу в режимі реального часу в дронах використовують як звичайні, так і інфрачервоні камери.

Використання керівником гасіння лісової пожежі безпілотних летальних апаратів (дронів) для повітряної розвідки (моніторингу) значно підвищить ефективність проведення оперативних дій в процесі ліквідації лісової пожежі.

Література:

1. Національна доповідь про стан техногенної та природної безпеки в Україні у 2017 році: [Електронний ресурс]. – К.: УкрНДІЦЗ ДСНС України, 2017. – 365 с.
2. Аналіз масиву карток обліку пожеж за 12 місяців 2017 року / УкрНДІЦЗ ДСНС України. – К., 2017. – 32 с.
3. Порядок організації та застосування авіаційних сил та засобів для гасіння лісових пожеж / затверджений наказом МВС України від 13.04.2017 № 311. – К., 2017. – 52 с.
4. Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту / затверджений наказом МНС України від 13.03.2012 № 575. – К., 2012. – 152 с.
5. Пожежна тактика / П. П. Клюс, В. Г. Палюх, А. С. Пустовой та ін. – Харків: Основа, 1998. – 592 с.